

Arvioitavat kokonaisuudet: Foniatria

Arvioitavat kokonaisuudet: Foniatria	1
EPA1 Äänihäiriöpotilaan tutkimus.....	2
EPA2 Kurkunpään optinen perustutkimus	3
EPA3 Äänihäiriöiden erotusdiagnostiikka.....	4
EPA4 Äänen akustiset tutkimukset.....	5
EPA5 Kurkunpään instrumentaalinen / optinen tutkimus	6
EPA6 Äänihäiriöpotilaan ohjaus ja kuntoutus	7
EPA7 Äänihäiriöiden operatiiviset hoitomahdollisuudet	8
EPA8 Transsukupuolisten ääniongelmat	9
EPA9 Valioäänenkäyttäjät ja työkyvyn arviointi.....	11
EPA10 Epäily lapsen kuuloviasta	12
EPA11 Kuulovikaisen lapsen kuntoutussuunnitelma	13
EPA12 Kuulovikaisen lapsen vaativa kuntoutussuunnitelma	14
EPA13 Nielemishäiriöpotilaan kliininen tutkiminen.....	16
EPA14 Nielemishäiriöiden erotusdiagnostiset tutkimukset.....	17
EPA15 FEES-tutkimuksen suorittaminen	18
EPA16 Puheen sujumattomuuden arviointi	19
EPA17 Puhemotoriikan arviointi	20
EPA18 Puheen resonanssihäiriön arviointi.....	22
EPA19 Halkiopotilaan tutkimus ja hoito	23
EPA20 Valikoivan puhumattomuuden arviointi	24
EPA21 Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatrinen tutkimus.....	26
EPA22 Kuntoutusneuvottelu	27
EPA23 Kielihäiriöisen lapsen foniatrinen lausunto.....	29
EPA24 Kielihäiriön etiologiset tutkimukset ja jatkoselvittelyt.....	31
EPA25 Lapsen vaativa foniatrinen tutkimus.....	32
EPA26 Vaativa kuntoutusneuvottelu.....	34
Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatrinen tutkimuskokonaisuus.....	34
EPA27 Foniatrinen lausunto kielihäiriöisestä lapsesta vaativassa tilanteessa	35
EPA28 Monikielisen lapsen tutkiminen ja erotusdiagnostiikka.....	36
EPA29 Puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointikeinot (AAC)	38
EPA30 Kielihäiriön vaikeusasteen arviointi ja hoidonporrastus	39

EPA1 Äänihäiriöpotilaan tutkimus

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Äänihäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Äänihäiriöpotilaan perustutkimus ja hoidon /kuntoutustarpeen arviointi.

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva osaa ydinasiat äänihäiriöistä, niiden hoidosta ja jatkotutkimuksista.
- Osaa suorittaa äänihäiriöpotilaan perusinstrumentaalisen tutkimuksen sekä arvioida äänen laadun ja tuottotekniikan.
- Osaa tarvittaessa konsultoida erikoislääkärinä tai moniammatillista työryhmää.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei tunnista äänihäiriön taustalla olevaa sairautta eikä huomaa konsultoida seniorilääkärinä.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Potilasasiakirjoihin tutustuminen
- Potilaan haastattelu
- Kliinisen tutkimuksen suorittaminen
- Äänen laadun ja tuottotekniikan arviointi
- Kokonaiskäsityksen muodostaminen potilaan tilanteesta tutkimustulosten tulkinta
- Jatkotutkimusten ja mahdollisten moniammatillisten arvioiden määrittely lähetteineen sekä tulosten tulkinta
- Potilaan ohjaus
- Kuntoutussuunnitelman laadinta
- Potilaskertomusmerkinnät ja tiedonsiirto

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuden opiskelu, seniorivastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakson päättymiseen mennessä

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA2 Kurkunpään optinen perustutkimus

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Äänihäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Kurkunpään instrumentaalinen / optinen perustutkimus

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva hallitsee kurkunpään instrumentaalisen tutkimuksen perusteet ja ymmärtää optisen tutkimuksen eri välinevaihtoehtojen käytön (stroboskopia, NBI-valo, jatkuva valo).
- Osaa arvioida puudutustarpeen sekä suorittaa asianmukaisen puudutuksen.
- Osaa valita tilannekohtaisesti jäykän tai fiber-optiikan.
- Ymmärtää eri laitteilla (chip-in-tip, HD, NBI) saadut tulokset ja niiden tulkinnan.
- Osaa tulkita kurkunpäättutkimuksen havainnot.
- Osaa koota olennaiset löydökset potilaskertomuksen statukseen.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei osaa tulkita kurkunpään muutosta eikä konsultoi asiasta senioria. Potilaan puuduteallergia jää huomioimatta, mikä voi johtaa vakavaan allergiseen reaktioon.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Tutkimusmetodin / -laitteen valinta esitietojen perusteella
- Puudutustarpeen ja -tavan valinta
- Puudutuksen suorittaminen
- Skopian suorittaminen
- Tallenteen/ löydöksen tulkinta
- Tuloksen kertominen potilaalle
- Tallenteen jatkokäsittely (editointi ja siirto potilaskertomukseen)

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuden opiskelu, seniorivastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakson päättymiseen mennessä

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA3 Äänihäiriöiden erotusdiagnostiikka

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Äänihäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Äänihäiriöitä aiheuttavat tilat ja sairaudet ja niihin liittyvien äänioireiden ominaispiirteet.

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva tuntee äänihäiriöiden luokittelun rakenteellisiin ja ei-rakenteellisiin.
- Tietää äänihäiriöiden etiologian, esim. neurologiset, tulehdukselliset, syövät jne.
- Osaa tehdä erotusdiagnostisia päätelmiä anamneesin ja tutkimuslöydösten perusteella.
- Tietää erotusdiagnostiikassa tarvittavat välineet ja tutkimukset.
- Osaa tulkita äänihuulten ja kurkunpään patologioiden tutkimuslöydökset.
- Osaa suositella ja keskustella potilaan kanssa jatkosuunnitelmasta.
- Osaa toimia moniammatillisessa työryhmässä, mm. kirurgi, puheterapeutti ym.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei tunnista sairauksia äänihäiriöiden taustalla eikä ohjata potilasta jatkotutkimuksiin tai hoitoihin.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Potilaan esitietoihin tutustuminen
- Potilaan haastattelu
- Potilaan tutkiminen
- Äänihäiriön etiologian arviointi esitietojen, haastattelun ja statuksen pohjalta
- Jatkotutkimustarpeen arviointi
- Jatkotutkimusten / konsultaatioiden valinta
- Anamneesin ja olennaisten löydösten sekä johtopäätösten kirjaaminen potilaskertomukseen.
- Tarpeellisten läheteiden ja konsultaatiopyyntöjen laatiminen.

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen, seniorivastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA4 Äänen akustiset tutkimukset

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Äänihäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Äänen akustiset tutkimukset ja niiden tulkinta

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuvan tulee osata arvioida, miksi, milloin ja mitä akustisia tutkimuksia tarvitaan.
- Osaa suorittaa akustiset tutkimukset.
- Osaa tulkita akustisten tutkimusten tulokset ja niiden vaikutukset jatkohoitoon ja -tutkimuksiin
- Hallitsee akustisten tutkimusten terminologian ja perusteet
- Osaa kertoa ja tulkita akustisten tutkimusten tulokset potilaalle

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Akustiset tutkimukset tukevat erotusdiagnostiikkaa ja kuntoutus- / hoitotarpeen arviointia, joten niiden puutteellinen osaaminen voi vaikuttaa erotusdiagnostisiin päätelmiin sekä hoitosuunnitelmiin.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Tutkimusten tarpeen arviointi ja tulkinta
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva arvioi akustisten tutkimusten tarpeen sekä valitsee tutkimukset
- Suorittaa akustiset tutkimukset
- Tulkitsee tulokset
- Arvioida tulosten vaikutuksen diagnostiikkaan ja jatkotutkimusten valintaan
- Selittää potilaalle tulosten merkityksen
- Kirjaa tulokset potilaskertomukseen

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen, seniorivastaanoton seuranta, äänilaboratoriotyöskentelyn seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

1,5 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA5 Kurkunpään instrumentaalinen / optinen tutkimus

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Äänihäiriöpotilaan foniatrian tutkimus

Lyhyt kuvaus

Potilaan kurkunpään instrumentaalinen / optinen tutkimus

Määritelmä ja rajoitukset

- erikoistuvan tulee hallita optisen tutkimuksen eri tekniikat. mm. subglottisen tilan ja henkitorven tutkiminen puudutuksessa, etukomissuuran tutkiminen käännettyllä fiberoskoopilla, jne.
- osaa tutkia teknisesti vaikeita tapauksia, mm. potilaita, joilla merkittävän herkkä oksennusrefleksi
- osaa tulkita NBI-löydökset
- osaa käyttää high speed -laitteistoa, videokymografiakameraa sekä EGG-laitetta ja tulkita niiden tuloksia (mikäli laitteet yksikön valikoimissa)
- osaa koota olennaiset tiedot potilaskertomuksen yhteenvetoon

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei hallitse tutkimusmenetelmiä eikä osaa tulkita niiden tuloksia, tuolloin kurkunpääsairaus voi jäädä diagnosoimatta.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- potilasasiakirjoihin tutustuminen
- potilaan haastattelu
- tutkimusmenetelmän valinta
- puudutus tarvittavalla laajuudella

- tutkimuksen suoritus
- tutkimustuloksen tulkinta
- tutkimustuloksen merkityksen selittäminen potilaalle
- kirjaa tulokset potilaskertomukseen

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen, seniorivastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa.

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi.

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

2 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA6 Äänihäiriöpotilaan ohjaus ja kuntoutus

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Äänihäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Äänihäiriöpotilaan ohjaus- ja kuntoutusmahdollisuudet sisältäen myös toiminnalliset ja psykogeeniset äänihäiriöt.

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuvan tulee tunnistaa potilaat, jotka hyötyvät puheterapeutin ohjauksesta.
- Osaa arvioida potilaan työkykyisyyttä
- Tietää toiminnallisten ja psykogeenisten äänihäiriöiden hoidon vaihtoehdot.
- Tietää äänipotilaan eri hoitomenetelmät, esim. ääniterapia, fonokirurgia, Voice massage, akupunktio, nettiterapia, digitaaliset hoitopolut, jne.
- Osaa huomioida olennaiset tiedot potilaan ja kuntouttajien palautteista.
- Osaa keskustella havainnoista potilaan kanssa.
- Osaa keskustella hoito- ja kuntoutussuunnitelmasta potilaan / puheterapeutin kanssa.
- Osaa toimia osana moniammatillista työryhmää.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei tunnista ja hallitse äänihäiriöiden hoito- ja kuntoutusmenetelmiä ja ääniongelmat / vajaatyökykyisyys pitkittyvät.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen

- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Potilasasiakirjoihin tutustuminen
- Potilaan haastattelu
- Hoitopalautteiden tulkinta ja niistä keskustelu potilaan kanssa.
- Työkyvyn arviointi
- Hoito- ja kuntoutusmahdollisuuksista keskustelu potilaan kanssa
- Jatkohoito- / jatkokuntoutussuunnitelmasta sopiminen potilaan kanssa
- Tulosten ja suunnitelmien kirjaaminen potilaskertomukseen.
- Jatkohoitolähetteen ja kuntoutusmääräysten kirjaaminen.

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen, seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus.

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

1,5 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA7 Äänihäiriöiden operatiiviset hoitomahdollisuudet

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Äänihäiriöpotilaan foniatrian tutkimus

Lyhyt kuvaus

Äänihäiriöiden operatiivisten hoitomahdollisuuksien tunteminen

Määritelmä ja rajoitukset

- Fonokirurginen hoito ei kuulu foniatrian erikoislääkärin tutkintovaatimukseen, mutta erikoistuvan tulee tuntea äänihäiriöiden operatiiviset hoitomahdollisuudet ja niiden vaikutukset.
- Fonokirurgian perusteiden ja komplikaatiomahdollisuuksien tuntemus.
- Tulee tietää yleisimmät fonokirurgiset menetelmät
- Tulee tietää äänihuulihalvauksen kirurgiset hoitomahdollisuudet
- Tuntee kirurgisen hoitomenetelmän valinnan perusteet ja odotetut tulokset
- Osaa huomioida löydökset ja työkykyasiat ohjatessaan potilaan fonokirurgiseen hoitoon.
- Osaa keskustella ja sopia potilaan kanssa postoperatiivisen hoidon ja kuntoutuksen suunnitelman

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei tunnista ja hallitse äänihäiriöiden operatiivisia hoitomenetelmiä ja ääniongelmat / vajaatyökykyisyys pitkittyvät.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Potilaan haastattelu ja tutkimus
- Erikoistuva tunnistaa fonokirurgisesta hoidosta hyötyvän äänihäiriön
- Osa selittää ja perustella tarvittavan toimenpiteen, sen odotetut vaikutukset ja mahdolliset komplikaatiot
- Selittää potilaalle kirurgiseen toimenpiteeseen liittyvät jatkohoidot ja -kuntoutukset sekä sairauslomatarpeet.
- Tekee merkinnät potilaskertomukseen sekä tarvittavat lähetteet.

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen, seniorivastaanoton seuranta, operatiivisen hoitotilanteen seuraaminen, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa.

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

1,5 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA8 Transsukupuolisten ääniongelmat

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Äänihäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Sukupuolenkorjaajien (transsukupuolisten) ja muunsukupuolisten henkilöiden ääniongelmiensa arviointi ja hoito.

Määritelmä ja rajoitukset

- erikoistujan tulee tietää sukupuolenkorjaajien diagnostiikan ja hoitoprosessin perusteet
- tulee osata sukupuolenkorjaajien haastattelu

- osaa arvioida potilaan vuorovaikutusta ja äänen toimintaa: sävelkorkeus, intonaatio, sanavalinta, eleet yms.
- osaa tutkia kurkunpään ja arvioida prominoivan aataminomenan aiheuttama kosmeettinen haitta
- osaa tehdä tarvittavat äänilaboratoriotutkimukset ja tulkita niiden tuloksen
- tietää sekä MtoF - transäänien hoitomenetelmät (ääniterapia, fonokirurgia, aataminomenan höyläys), niiden vaikutukset /tulokset ja mahdolliset komplikaatiot sekä osaa kertoa hoitovaihtoehdoista potilaalle
- tietää hormonien vaikutukset ääneen ja vuorovaikutukseen

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Vuorovaikutustilanteen epäonnistuminen, hoidon viivästyminen, epärealistiset odotukset hoidon mahdollisista vaikutuksista.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Potilaan haastattelu
- Äänilaboratoriotutkimusten tulosten arviointi ja niiden tulkinta potilaalle
- Potilaan äänentuoton ja vuorovaikutuksen arviointi
- Potilaan tutkimus
- Hoitovaihtoehtojen, potilaan odotusten ja odotettavissa olevien hoitotulosten läpikäyminen potilaan kanssa
- Tekee tarvittavat merkinnät potilaskertomukseen sekä tarvittavat lähetteet
- Erikoistujan asenne ja vuorovaikutus

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen, seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus.

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

1,5 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA9 Valioäänenkäyttäjät ja työkyvyn arviointi

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Äänihäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Valioäänenkäyttäjien ääniongelmat, niiden tutkiminen ja työkyvyn arviointi

Määritelmä ja rajoitukset

- erikoistuja tuntee valioäänenkäyttäjien lauluterminologian (genre, rekisterit, äänialat jne.)
- osaa haastatella valioäänenkäyttäjän ja arvioida ääniongelmaa
- osaa arvioida dynaamisen äänen toiminnan kurkunpään tähytyksessä ja tietää stroboskopian merkityksen tutkimuksessa
- osaa arvioida jatkotutkimusten ja äänilaboratoriotutkimuksen tarpeen
- osaa arvioida ääniongelman vaikutukset työkykyyn sekä suunnitella potilaan kanssa työjärjestelyjä
- osaa suunnitella tarvittavat hoito- ja kuntoutustoimenpiteet, kertoa niistä ja niiden vaikutuksista potilaalle
- ymmärtää fonokirurgian riskit valioäänenkäyttäjille

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Väärä hoitomenetelmän valinta ja pitkittynyt työkyvyttömyys.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- potilasasiakirjoihin tutustuminen
- potilaan haastattelu
- potilaan tutkimus, dynaamisen äänenkäytön arviointi sekä tulosten tulkinta
- lisä- ja jatkotutkimusten tarpeen arviointi
- hoito- ja kuntoutusvaihtoehtojen, kuntoutumisodotuksen keskustelu potilaan kanssa
- hoito- ja kuntoutussuunnitelmasta sopiminen potilaan kanssa
- tarvittavien sairaskertomusmerkintöjen ja läheteiden laatiminen

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen, seniori- ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus.

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

2,5 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA10 Epäily lapsen kuuloviasta

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Kuulovikaisen lapsen foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Lapsipotilaan kuulontutkimuskäynti foniatrilla

Määritelmä ja rajoitukset

- erikoistuva tuntee kuulonseulontamenetelmät ja jatkotutkimuksiin lähettämisen kriteerit
- erikoistuva osaa kysyä vanhemmilta kuuloanamneesiin liittyvät ilmiöt ja taustatekijät (mm. sukutiedot, äänille reagointi, puheen kehitys)
- osaa tutkia lapsipotilaan (knk-status, vuorovaikutus, puheen ja kielenkehitys, tarv. lastenneurologinen status)
- tuntee kuulontutkimusmenetelmät, osaa tulkita niiden tulokset sekä arvioida tutkimusten luotettavuuden
- osaa kertoa kuulontutkimustulokset vanhemmille ja tarvittaessa lapselle
- tuntee kuulon kuntoutuksen periaatteet, kokesovituksen kriteerit
- osaa perustella kuulon kuntoutuksen tarpeen vanhemmille ja tarvittaessa lapselle sekä rohkaista kokesovitukseen

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Kuulon kuntoutus ei toteudu lapsen tarpeen mukaisesti, mahdollinen kuulovian taustalla oleva sairaus jää huomaamatta.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Terveystietäminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin ja arvioi kuulonseulontatutkimusten merkityksen
- Potilaan ja vanhempien haastattelu
- Lapsen tutkiminen
- Tarvittavien kuulontutkimusten määrääminen
- Kuulontutkimustulosten tulkinta ja selittäminen perheelle
- Tarvittavien jatkotutkimusten määrittely ja perustelu perheelle
- Kuulon kuntoutustarpeen arviointi ja määrittely sekä perustelu perheelle
- Jatkoseurantasuunnitelman kokoaminen

- Erikoistuva tekee tarvittavat merkinnät potilaskertomukseen sekä tarvittavat lähetteet
- Erikoistuvan asenne ja vuorovaikutus

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen, seniorivastaanoton seuranta, kuulontutkimusten seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Audiologian koulutusjakson loppuvaiheessa (jakson ajankohta mietittävä erikoistumisjakson toimintaympäristön mukaan)

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA11 Kuulovikaisen lapsen kuntoutussuunnitelma

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Kuulovikaisen lapsen foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Kuulovikaisen lapsen kuntoutussuunnitelman laatiminen

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuvan tulee tunnistaa eri kuulovikatyyppit ja niiden vaikutus puheen ja kielen oppimiseen
- osaa tutkia lapsen ja haastatella vanhemmat
- osaa keskustella vanhempien kanssa kuulovian vaikutuksista ja kuulon kuntoutuksen tavoitteista ja toteuttamisesta sekä puheen ja kielenkehitystä tukevasta vuorovaikutuksesta
- tuntee moniammatillisen työryhmäarvion periaatteet, puheterapeutin ja psykologin tutkimustulosten tulkinnan, yhteistyön audionomin ja kuntoutusohjaajan kanssa
- osaa arvioida etiologisten tutkimusten ja toisten alojen konsultoinnin tarpeen
- osaa laatia kirjallisen kuntoutussuunnitelman yhdessä vanhempien kanssa
- osaa huomioida muiden apuvälineiden tarpeen, kuuntelu ympäristöt, puheterapian, kuntoutusohjauksen sopeutumismuunnoksen sekä vammaisetuisuudet

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Lapsen kuntoutus ei toteudu lapsen tarpeen mukaisesti ja kehityksen tuki on riittämätön.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Terveystietäminen

- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Haastattelee potilaan ja vanhemmat
- Lapsen tutkiminen
- Keskustelu vanhempien kanssa kuulovian luonteesta ja vaikutuksista sekä muista kuntoutumiseen ja kehitykseen vaikuttavista tekijöistä
- Tarvittavien jatkotutkimusten / konsultaatioiden / moniammatillisten työryhmäarvioiden määrittely ja perustelu perheelle
- Tutkimustulosten tulkinta ja selittäminen perheelle
- Kuntoutussuunnitelmasta sopiminen perheen kanssa
- Erikoistuva tekee tarvittavat merkinnät potilaskertomukseen sekä tarvittavat lausunnot

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen, seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Audiologian koulutusjakson loppuvaiheessa (jakson ajankohta mietittävä erikoistumisjakson toimintaympäristön mukaan)

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA12 Kuulovikaisen lapsen vaativa kuntoutussuunnitelma

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Kuulovikaisen lapsen foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Kuulovikaisen lapsen kuntoutussuunnitelman laatiminen silloin, kun lapsella on kuulovian lisäksi muita kuntoutuksessa huomioitavia oireita / vammoja tai kehityksen häiriöitä.

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuvan tulee hallita eri kuulovikatyypit sekä niiden vaikutus lapsen toimintakykyyn
- osaa tutkia lapsen ja haastatella vanhemmat
- osaa keskustella vanhempien kanssa kuulovian vaikutuksista, kuulon kuntoutuksen tavoitteista ja kuntoutuksen toteutumisesta

- tuntee moniammatillisen työryhmäarvion periaatteet, osaa tulkita puheterapeutin ja psykologin tutkimustulokset sekä yhteistyön audionomin ja kuntoutusohjaajan kanssa
- tietää yleisimmän kuulovian tautalla olevat syndroomat
- osaa arvioida muiden oireiden vaikutuksen kuulon kuntoutukseen (mm. kehitysvammaisuus, ADHD, kehityksellinen kielihäiriö, kuulonäkövamma, sentraaliset kuuloviat)
- osaa laatia kuntoutussuunnitelman yhdessä vanhempien kanssa
- osaa arvioida lapsen kommunikointikeinot, keskustella vanhempien kanssa kommunikoinnin eri vaihtoehdoista ja tehdä tarvittavat suositukset (esim. tukiviittomat, viittomakieli, kuvat, kommunikoinnin tekniset apuvälineet)
- huomioi kuntoutussuunnitelmassa kuulemisen apuvälineet ja mahdolliset muut apuvälineet, kuunteluympäristöt, puheterapian, kuntoutuohjauksen, sopeutumisvalmennuksen, ohjaamisen puheen ja kielenkehitystä tukevaan vuorovaikutukseen, vammaisetuisuudet

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Lapsen kuntoutus ei toteudu lapsen tarpeiden mukaisesti ja kehityksen tuki on riittämätön.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Terveyden edistäminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Haastattelee potilaan ja vanhemmat
- Lapsen tutkiminen
- Keskustelu vanhempien kanssa kuulovian luonteesta ja vaikutuksista kuulon kuntoutuksen tavoitteista ja toteutumisesta
- Keskustelu muista lapsen kuntoutumiseen ja kehitykseen vaikuttavista tekijöistä / syndroomista
- Tarvittavien moniammatillisten työryhmäarvioiden / selvitysten määrittely ja perustelu perheelle
- Tutkimustulosten tulkinta ja selittäminen perheelle
- Lapsen kommunikointikeinoista ja -vaihtoehdoista keskustelu vanhempien kanssa
- Kuntoutussuunnitelmasta sopiminen
- Erikoistuva tekee tarvittavat merkinnät potilaskertomukseen sekä tarvittavat lausunnot

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen. Seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Audiologian koulutusjakson loppuvaiheessa tai koulutuspaikan toimintaympäristön käytänteiden mukaan (jakson ajankohta mietittävä erikoistumisjakson toimintaympäristön mukaan)

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA13 Nielemishäiriöpotilaan kliininen tutkiminen

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Nielemishäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Nielemiseen liittyvän anatomian ja toiminnan tutkiminen vastaanotolla

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistujan tulee tuntea suun, nielun, kurkunpään ja ruokatorven normaali anatomia, fysiologia ja toiminnot nielemiseen liittyen
- tietää nielemishäiriötä aiheuttavat neurologiset sairaudet
- osaa haastatella potilaan
- osaa tutkia sekä KNK- että neurologisen statuksen
- osaa tähystää nielun ja kurkunpään nenän kautta taipuisalla tähystimellä sekä tulkita löydökset
- osaa keskustella löydöksistä potilaan kanssa sekä arvioida tarpeelliset jatkotutkimukset

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei hallitse tutkimusmenetelmiä eikä osaa tulkita niiden tuloksia, tuolloin nielemishäiriön taustalla oleva sairaus voi jäädä diagnosoimatta.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Terveyden edistäminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Potilaan haastattelu
- Potilaan tutkiminen
- Nenän puudutus tarvittaessa ja tähystystoimenpiteen tekeminen
- Tulosten tulkinta ja kertominen potilaalle
- Hoitovaihtoehtojen ja lisätutkimusten läpikäyminen potilaan kanssa
- Merkinnät potilaskertomukseen ja tarvittavat lähetteet

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen. Seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA14 Nielemishäiriöiden erotusdiagnostiset tutkimukset

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Nielemishäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Nielemistutkimuksen valinta eri tilanteissa

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuvan tulee tietää keskeisimmät nielemishäiriöitä aiheuttavat sairaudet
- Tuntee eri tutkimusmenetelmien mahdollisuudet löytää tietynlaisia nielemishäiriöitä (FEES eli nielemisen tähyystutkimus, videofluorografia eli nielemisfunktio tutkimus, ruokatorven manometria eli painemittaus ja tähytykset)
- osaa haastatella potilaan ja anamneesin pohjalta valita tutkimusmenetelmän
- osaa tulkita tutkimustulokset ja keskustella niistä ja mahdollisista jatkotoimenpiteistä potilaan kanssa
- osaa tarvittaessa konsultoida muita erikoisaloja

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Erikoistuva ei hallitse tutkimusmenetelmiä, niiden soveltuvuutta eikä tulosten tulkintaa, tuolloin nielemishäiriön taustalla oleva sairaus voi jäädä diagnosoimatta.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

Lääketieteellinen osaaminen

Terveyden edistäminen

Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Potilaan haastattelu ja tutkimusmenetelmän valinta
- Tulosten tulkinta ja niistä keskustelu potilaan kanssa
- Jatkotoimenpiteiden, lisätutkimusten ja konsultointitarpeen arviointi ja niistä sopiminen potilaan kanssa
- Merkinnät potilaskertomukseen ja tarvittavat lähetteet

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen. Seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

2 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA15 FEES-tutkimuksen suorittaminen

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Nielemishäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

FEES-tutkimuksen suorittaminen ja löydösten analysointi

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva tuntee nielemiseen liittyvän anatomian ja fysiologian
- Osaa haastatella potilaan
- Osaa tehdä moniammatillista yhteistyötä
- Osaa tehdä tarvittavat puudutukset ja tutkia nielun ja kurkunpään taipuisalla tähystimellä nenän kautta
- Hallitsee FEES-tutkimuksen suorittamisen käytännössä sekä löydösten luokittelun
- Osaa kertoa tuloksista potilaalle sekä suunnitella tarvittavat jatkotutkimukset
- Osaa asettaa nielemishäiriödiagnoosin
- Osaa antaa nielemisohjausta osana moniammatillista työryhmää

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Nielemishäiriö jää huomaamatta eikä potilas saa tarvitsemaansa kuntoutusta. Potilaan aspiraatio-oire jää huomaamatta aiheuttaen pneumoniariskin suurentumisen. Puuduteallergia jää huomioimatta ja potilas saa allergisen reaktion.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Terveiden edistäminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Potilaan haastattelu
- Tarvittavat puudutukset ja tutkimuksen suorittaminen
- Tulosten tulkinta ja niistä keskustelu potilaan kanssa
- Jatkotoimenpiteiden, lisätutkimusten ja konsultointitarpeen arviointi ja niistä sopiminen potilaan kanssa
- Nielemisohjauksen antaminen osana moniammatillista työryhmää
- Merkinnät potilaskertomukseen ja tarvittavat lähetteet

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen. Seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

1,5 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA16 Puheen sujumattomuuden arviointi

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhehäiriöpotilaan foniatrian tutkimus

Lyhyt kuvaus

Lapsi- ja aikuispotilaan änkytys-/sokellusoireen kliininen arviointi

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuvan tulee tietää normaali puheenkehityksen aikataulu ja sujumattomuuden kliiniset piirteet
- Osaa haastatella potilaan / vanhemmat
- Osaa arvioida potilaan vuorovaikutuksen ja kielellisen toimintakyvyn kliinisesti havainnoituna, tehdä perus-KNK- statuksen, puheentuoton neurologisen statuksen, arvioida sujumattomuuden piirteet ja vaikeusasteen
- Osaa arvioida mahdollisten jatkotutkimusten tarpeen: moniammatilliset arvioinnit ja etiologian jatkoselvittely
- Osaa huomioida potilaan toimintakykyä arjen toimintaympäristöistä saatujen palautteiden pohjalta (varhaiskasvatus, koulu yms.)
- Osaa huomioida olennaiset asiat kuntoutuspalautteista
- Osaa keskustella havainnoista, kuntoutuksista ja jatkosuunnitelmasta potilaan / vanhempien kanssa

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Potilas ei saa oikea-aikaista apua puhehäiriöönsä ja arjen toimintakyky ja osallisuus vähenevät.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Potilaan /vanhempien haastattelu
- Tutkimuksen suorittaminen
- Mahdollisiin kuntoutuspalautteisiin tutustuminen
- Tilanearvio tutkimushavaintojen ja palautetietojen pohjalta ja siitä keskustelu potilaan /vanhempien kanssa
- Jatkotoimenpiteiden, lisätutkimusten ja konsultointitarpeen arviointi ja niistä sopiminen potilaan /vanhempien kanssa
- Merkinnot potilaskertomukseen ja tarvittavat läheteet

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen. Seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

2 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA17 Puhemotoriikan arviointi

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhehäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Lapsi-/aikuispotilaan suu- ja puhemotoriikan kliininen arviointi

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva tietää normaalin puhemotorisen kehityksen aikataulun, puheentuottoelinten normaalin anatomian ja toiminnan
- Osaa haastatella potilaan / vanhemmat painopisteinä puheentuotto, syöminen, nieleminen, kuolaaminen, hengittäminen, arjen toimintakyky

- Osaa arvioida kliinisesti potilaan vuorovaikutuksen, kielellisen toimintakyvyn, tehdä KNK-statusen ja neurologisen statusen
- Osaa arvioida motoriset toiminnot: mimiikka, suun motoriikka, puhemotoriikka, artikulointi
- Osaa arvioida potilaalle luontaisen AAC-keinojen käytön (ilmeet, eleet, omat viittomat), ja ohjata tarvittaessa kuvien, viittomien ja pikapiirtämisen käyttöön sekä arvioida mahdollisen AAC-apuvälinearvion tarpeen (ohjaus Tikoteekkiin tai vastaavaan)
- Osaa suunnitella tarvittavat jatkoselvittelyt (moniammatillinen tutkimus, etiologiset selvittelyt)
- Osaa huomioida olennaiset toimintakykyä kuvaavat tiedot kuntoutuspalautteista ja arjen toimintaympäristöjen palautteista
- Osaa keskustella potilaan / vanhempien kanssa tutkimushavainnoista sekä jatkoselvittelyjen tarpeesta
- Osaa sopia jatkosuunnitelmasta sekä kirjata sen ja olennaiset löydökset potilaskertomukseen

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Potilas ei saa oikea-aikaista apua puhehäiriöönsä ja arjen toimintakyky ja osallisuus vähenevät.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Potilaan /vanhempien haastattelu
- Tutkimuksen suorittaminen
- Mahdollisiin kuntoutuspalautteisiin tutustuminen
- Tilannearvio tutkimushavaintojen ja palautetietojen pohjalta ja siitä keskustelu potilaan /vanhempien kanssa
- Jatkotoimenpiteiden, lisätutkimusten ja konsultointitarpeen arviointi ja niistä sopiminen potilaan / vanhempien kanssa
- Merkinnät potilaskertomukseen ja tarvittavat lähetteet

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen. Seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakson päättymiseen mennessä

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA18 Puheen resonanssihäiriön arviointi

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhehäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Lapsi- ja aikuispotilaan puheen resonanssin kliininen arviointi

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva tietää normaalin puhemotorisen kehityksen aikataulun, puheentuottoelinten normaalin anatomian ja toiminnan
- Osaa haastatella potilaan / vanhemmat painopisteinä puheentuotto, syöminen, nieleminen, kuolaaminen, hengittäminen, arjen toimintakyky
- Osaa arvioida kliinisesti potilaan vuorovaikutuksen, kielellisen toimintakyvyn, tehdä KNK-statuksen ja neurologisen statuksen
- Osaa arvioida kliinisesti nenäportin toiminnan
- Tuntee nasalanssimittauksen periaatteet ja tulkitse sen tulokset
- Osaa arvion pohjalta suunnitella tarvittavat jatkotutkimukset (moniammatilliset arviot, etiologiset selvittelyt)
- Osaa huomioida olennaiset toimintakykyä kuvaavat asiat kuntoutuksen ja arjen toimintaympäristöjen palautteista
- Osaa kertoa potilaalle / vanhemmille olennaiset tutkimushavainnot ja keskustella tarvittavista jatkoselvittelyistä
- Osaa sopia potilaan / vanhempien kanssa jatkosuunnitelman ja jatkotutkimukset sekä koota olennaiset tutkimushavainnot ja suunnitelman potilaskertomukseen

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Potilas ei saa oikea-aikaista apua puhehäiriöönsä ja arjen toimintakyky ja osallisuus vähenevät.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Potilaan /vanhempien haastattelu
- Tutkimuksen suorittaminen
- Mahdollisiin kuntoutuspalautteisiin tutustuminen
- Tilanearvio tutkimushavaintojen ja palautetietojen pohjalta ja siitä keskustelu potilaan /vanhempien kanssa
- Jatkotoimenpiteiden, lisätutkimusten ja konsultointitarpeen arviointi ja niistä sopiminen potilaan / vanhempien kanssa
- Merkinnot potilaskertomukseen ja tarvittavat lähetteet

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen. Seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

2 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA19 Halkiopotilaan tutkimus ja hoito

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhehäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Lapsi- ja aikuispotilaan huuli-iien-suulakihalkion kliininen arviointi

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuvan tuntee eri halkiotyypit, liitännäisongelmat, etiologiset taustatekijät sekä niihin liittyvät kehitykselliset ongelmat, valtakunnalliset halkiokeskusten hoito-ohjelmat
- Tuntee lapsen puheen- ja kielenkehityksen normaalin aikataulun sekä halkiopuheen ominaispiirteet
- Osaa haastatella potilaan / vanhemmat kartoittaen halkioihin liittyviä piirteitä (mm. syöminen, nieleminen, imeminen, puhaltaminen, puheäänteiden tuotto, suun tuntoyliherkkyys, kuulemisen ongelmat) ja etiologisia taustatekijöitä
- Osaa kliinisesti arvioida potilaan vuorovaikutuksen, kielellisen toimintakyvyn, tutkia KNK-statuksen ja neurologisen statuksen, arvioida mahdollisiin taustasyndroomiin liittyviä ulkonäköpiirteitä
- Osaa arvioida puheessa nenäportin toiminnan (nasaliteetti, emissiot), puhe- ja suumotoriikan, puheartikulaation
- Tuntee nasalanssimittauksen periaatteet ja tulkita sen tulokset
- Osaa arvion pohjalta suunnitella tarvittavat jatkotutkimukset (moniammatilliset arviot, etiologiset selvittelyt)
- Osaa huomioida olennaiset toimintakykyä kuvaavat asiat kuntoutuksen ja arjen toimintaympäristöjen palautteista
- Osaa kertoa potilaalle / vanhemmille olennaiset tutkimushavainnot ja keskustella tarvittavista jatkoselvittelyistä
- Osaa sopia potilaan / vanhempien kanssa jatkosuunnitelman ja jatkotutkimukset huomioiden halkiokeskuksen seurantaohjelman sekä koota olennaiset tutkimushavainnot ja suunnitelman potilaskertomukseen

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Potilas ei saa oikea-aikaista apua puhehäiriöönsä ja arjen toimintakyky ja osallisuus vähenevät.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Potilaan /vanhempien haastattelu
- Tutkimuksen ja mittauksen suorittaminen
- Mahdollisiin kuntoutuspalautteisiin tutustuminen
- Tilanearvio tutkimustulosten ja -havaintojen sekä palautetietojen pohjalta ja siitä keskustelu potilaan /vanhempien kanssa
- Jatkotoimenpiteiden, lisätutkimusten ja konsultointitarpeen arviointi ja niistä sopiminen potilaan /vanhempien kanssa
- Merkinnot potilaskertomukseen ja tarvittavat läheteet

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen. Seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

4 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA20 Valikoivan puhumattomuuden arviointi

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhehäiriöpotilaan foniatriinen tutkimus

Lyhyt kuvaus

Potilaan valikoivan puhumattomuuden (mutismi) kliininen arviointi

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva tietää normaalin puheen ja kielenkehityksen aikataulun

- Osaa haastatella potilaan / vanhemmat (ongelman kehittyminen, puheentuotto, syöminen, nieleminen, kuolaaminen, arjen toimintakyky) ja osaa tarvittaessa käyttää vaihtoehtoisia haastattelutapoja
- Osaa arvioida kliinisesti potilaan vuorovaikutuksen, kielellisen toimintakyvyn, tehdä KNK-statuksen ja neurologisen statuksen, puhe- ja suomotorisen arvion
- Osaa arvioida potilaan luontaisten AAC-keinojen käytön (ilmeet, eleet, omat viittomat) sekä mahdollisen AAC-apuvälinearvion tarpeen (ohjaus Tikoteekkiin tai vastaavaan)
- Osaa arvion pohjalta suunnitella tarvittavat jatkotutkimukset (moniammatilliset arviot, etiologiset selvittelyt)
- Osaa huomioida olennaiset toimintakykyä kuvaavat asiat kuntoutuksen ja arjen toimintaympäristöjen palautteista
- Osaa kertoa potilaalle / vanhemmille olennaiset tutkimushavainnot ja keskustella tarvittavista jatkoselvittelyistä sekä ohjata lähi-ihmisiä turvallisiin kommunikointitilanteisiin
- Osaa sopia potilaan / vanhempien kanssa jatkosuunnitelman ja jatkotutkimukset sekä koota olennaiset tutkimushavainnot ja suunnitelman potilaskertomukseen

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Potilas ei saa oikea-aikaista apua kommunikointiongelmaansa ja arjen toimintakyky ja osallisuus vähenevät.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva tutustuu potilasasiakirjoihin
- Potilaan /vanhempien haastattelu
- Tutkimuksen suorittaminen
- Mahdollisiin kuntoutuspalautteisiin tutustuminen
- Tilanearvio tutkimustulosten ja -havaintojen sekä palautetietojen pohjalta ja siitä keskustelu potilaan /vanhempien kanssa
- Jatkotoimenpiteiden, lisätutkimusten ja konsultointitarpeen arviointi ja niistä sopiminen potilaan / vanhempien kanssa
- Merkinnät potilaskertomukseen ja tarvittavat lähetteet
- Erikoistujan asenne ja vuorovaikutus

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kirjallisuuteen tutustuminen. Seniorivastaanoton ja erityistyöntekijävastaanoton seuranta, etukäteiskeskustelut ohjaajan kanssa, tilanteen purkukeskustelu ohjaajan kanssa, moniammatillinen konsultointi / ohjaus

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan lääkärin vastaanoton ja toimenpiteen tarkkailu ja arviointi moniammatillisesti, oma-arviointi, potilastapauskeskustelut, potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

4 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA21 Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatrinen tutkimus

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatrinen tutkimuskokonaisuus

Lyhyt kuvaus

Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen kliininen arviointi, tutkimustulosten tulkinta ja keskustelu lapsen vanhempien kanssa

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva hallitsee ydinasiat lasten puhe- ja kielihäiriöisyydestä, häiriön tutkimuksista, kuntoutuksesta ja muista tukitoimista, ja osaa soveltaa näitä tietoja potilaskohtaisesti
- Erikoistuva ymmärtää puhe- ja kielihäiriöisyyden vaikutukset lapsen toimintakykyyn ja oppimiseen, toimintakyvyn kehittymiseen ja perheen arkeen
- Erikoistuva osaa konsultoida erikoislääkäreitä neuvojen ja ohjeiden saamiseksi
- Erikoistuva osaa toimia moniammatillisen tiimin jäsenenä, ja hyödyntää muun työryhmän osaamista

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Puutteellisen tai heikon kehityshäiriön tunnistamisen myötä lapsen kyky toimia ja osallistua eivät kehity lapsen edellytysten mukaisesti ja/tai kielihäiriöisyys aiheuttaa sekundaarisia ongelmia

Potilas ei saa tarvitsemaansa kuntoutusta, joten toimintakyky ei kehity lapsen edellytysten mukaisesti

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Vuorovaikutusosaaminen
- Johtaminen
- Tiedonhallinta ja oppiminen
- Ammatillisuus
- Terveysten edistäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Valmistautuminen poliklinikkakäyntiin

- Potilasasiakirjoihin tutustuminen
- Lisätiedon hankkiminen (kirjallisuus ja konsultointi)
- Esitietolomakkeisiin, päiväkodin/koulun palautteisiin ja kuntouttajien palautteisiin perehtyminen

Poliklinikkakäynti

- Lapsen ja vanhempien kohtaaminen, käynnin syystä keskustelu

- Vanhempien käsitykset ja odotukset lapsen tilanteesta ja toimintakyvyn kehittymisestä, ja muu anamnestisesta kokonaistilanteesta keskustelu; vanhempien näkemysten huomioiminen keskustelussa; vanhempien kuulluksi tuleminen
- Lapsen kanssa keskustelu ja lapsen tutkiminen
- Ajankohtaisten ja aiempien tutkimustulosten ja palautteiden osaava tulkinta
- Kuntoutuksen, muiden tukitoimien ja seurannan muutostarpeiden tunnistaminen
- Vanhempien kanssa keskustelu aiemmista ja ajankohtaisista tutkimustuloksista, palautteista ja kokonaistilanteesta, ja tiedon jakaminen vanhemmille niin että vanhemmat ymmärtävät
- Tarvittaessa vanhempien kanssa etiologisten tutkimusten tekemisestä keskustelu ja sopiminen
- Jos kuntoutussuositus tehdään lääkärin tutkimuksen perusteella, erikoistuva osaa keskustella ja sopia vanhempien kanssa lapsen toimintakykyä merkittävästi edistävästä konkreettisista kuntoutustavoitteista

Poliklinikkakäynnin jälkeen

- Lausunto potilaskertomukseen ja mahdollisten lisätutkimusten ja läheteiden teko
- Tiedon siirtyminen yhteistyötahoille (moniammatillinen työryhmä ja muut yhteistyötahot)
- Jos kuntoutussuositus tehdään lääkärin tutkimuksen perusteella, erikoistuva osaa kiteyttää vanhempien kanssa sovitun kuntoutussuunnitelman kuntoutustavoitteineen lausuntoon selkeästi ja helposti ymmärrettävässä muodossa

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Vähintään kaksi kertaa ohjaajan vastaanottotilanteen seuraaminen, vähintään kolme kertaa erikoistuvan vastaanottotilanteen seuraaminen
- Poliklinikkakäyntejä edeltävät keskustelut ohjaajan kanssa, ja käyntien purkukeskustelut
- Keskustelu moniammatillisen työryhmän kanssa
- Potilaiden lausunnoista ja muista kirjauksista keskustelut

Arviointimenetelmät

- Potilastapauskeskustelu
- Oma arviointi
- Potilasasiakirjamerkintöjen arviointi
- Mini-Cex tai vastaava soveltuvin osin

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakson päättymiseen mennessä

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA22 Kuntoutusneuvottelu

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatriinen tutkimuskokonaisuus

Lyhyt kuvaus

Moniammatillisen työryhmän osana tutkimustuloksista kertominen ja keskustelu lapsen vanhempien kanssa, kuntoutussuunnitelmasta ja muista jatkotoimenpiteistä sopiminen; kuntoutusneuvottelun johtaminen

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva hallitsee ydinasiat lasten puhe- ja kielihäiriöisyydestä, kuntoutusmahdollisuuksista ja muista tukitoimista, ja osaa soveltaa näitä tietoja potilaskohtaisesti
- Erikoistuva ymmärtää puhe- ja kielihäiriöisyyden vaikutukset lapsen toimintakykyyn ja oppimiseen, toimintakyvyn kehittymiseen ja perheen arkeen, ja osaa soveltaa näitä tietoja potilaskohtaisesti ja perhekohtaisesti
- Erikoistuva pystyy osana moniammatillista työryhmää arvioimaan suunnitellusta kuntoutusjaksosta odotettavissa olevaa vaikuttavuutta
- Erikoistuva pystyy osana moniammatillista työryhmää valitsemaan ja sopimaan lapsen vanhempien kanssa kuntoutustavoitteet, jotka edistävät lapsen toimintakykyä arjessa merkittävästi
- Erikoistuva osaa konsultoida erikoislääkäreitä neuvojen ja ohjeiden saamiseksi
- Erikoistuva osaa toimia moniammatillisen tiimin jäsenenä, ja osaa hyödyntää muun työryhmän osaamista

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Sovitut kuntoutustavoitteet eivät tue merkittävästi lapsen toimintakykyä arjessa, tai lapsen vanhemmat eivät saa ymmärrettävää tietoa siitä, miten ja miksi lapsen toimintaa ja osallistumista voi ja kannattaa tukea kotona; lapsen kyky toimia ja osallistua arkiympäristössä ei kehity lapsen edellytysten mukaisesti. Sekundaaristen ongelmien lisääntynyt riski.

Lapsi ei saa tarvitsemaansa kuntoutusta, joten toimintakyky ei kehity lapsen edellytysten mukaisesti. Sekundaaristen ongelmien lisääntynyt riski.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Vuorovaikutustaidot
- Ammatillisuus
- Tiedon hallinta ja oppiminen
- Terveystietäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Valmistautuminen tiimipalaveriin
 - Tiimipalaveriin valmistautuminen muun työryhmän lausuntoihin tutustuen
 - Erikoistuva ymmärtää moniammatillisen työryhmän lausuntojen keskeiset havainnot
- Tiimipalaveriin osallistuminen
 - Erikoistuva osaa keskustella tutkimustuloksista, tulkita kokonaistilanteen yhdessä työryhmän kanssa, ja sopia alustavasti kuntoutussuunnitelmasta ja mahdollisten lisäselvittelyjen tarpeesta
 - Erikoistuva osaa yhdessä muun työryhmän kanssa arvioida ja huomioida kuntoutuksen vaikuttavuuteen merkittävästi vaikuttavia tekijöitä
- Kuntoutusneuvotteluun osallistuminen

- Erikoistuva osaa johtaa kuntoutusneuvottelua siten, että neuvottelussa on mielekäs rakenne
- Erikoistuva osaa kysyä ja kuunnella vanhempien ajatuksia ja näkemyksiä siten, että vanhemmat kokevat tulevansa kuulluiksi
- Erikoistuva osaa keskustella vanhempien näkemyksistä vaikka ne poikkeisivat työryhmän havainnoista ja tulkinnoista
- Erikoistuva osaa kertoa vanhemmille keskeiset tiedot neuvottelusta poissaolevan työntekijän tutkimustuloksista
- Erikoistuva osaa keskustella ja sopia vanhempien kanssa kuntoutussuunnitelmasta ja muista jatkotoimenpiteistä
- Erikoistuva osaa (muun työryhmän mukana) keskustella vanhempien kanssa kuntoutuksen vaikuttavuuteen merkittävästi vaikuttavista tekijöistä
- Erikoistuva osaa keskustella ja sopia vanhempien kanssa kuntoutussuunnitelmasta, konkreettisista kuntoutustavoitteista, muista tukitoimista, muista jatkotoimenpiteistä ja jatkoseurannasta

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Kuntoutusneuvotteluiden (ensin 2 ohjaajan, sitten 3 erikoistujan) seuraaminen.

Kuntoutusneuvotteluita edeltävät keskustelut ohjaajan kanssa, ja neuvottelujen purkukeskustelut.

Ennen kuntoutusneuvottelua moniammatillisen työryhmän keskustelu lapsen kokonaistilanteesta, tutkimustuloksista ja niiden tulkinnasta sekä jatkotoimenpiteistä

Kuntoutusneuvotteluun osallistuneen työryhmän strukturoitu arvio erikoistuvan osaamisesta kuntoutusneuvottelun aikana (vähintään 3)

Arviointimenetelmät

Potilastapauskeskustelu

Oma arviointi

Potilasasiakirjamerkintöjen arviointi

Mini-Cex soveltuvin osin

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakson päättymiseen mennessä

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA23 Kielihäiriöisen lapsen foniatrinen lausunto

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatrinen tutkimuskokonaisuus

Lyhyt kuvaus

Lausunto sisältää keskeiset anamnestiset tiedot ja tutkimustulokset, kokonaisuuden ymmärrettävän ja kiteytetyn tulkinnan sekä selkeästi esitetyt jatkotoimenpiteet

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva ymmärtää mitä lausunnon pitää sisältää
- Erikoistuva osaa kiteyttää lausuntoon keskeiset tiedot ymmärrettävästi
- Erikoistuva huomioi lausunnossa myös vanhempien näkemykset, toiveet ja muutostarpeet

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Lapselle ei myönnetä kuntoutusta tai arjen tukitoimet tai muu jatkotoiminta ei toteudu koska erikoistuva ei osaa riittävän hyvin ja ymmärrettävästi kiteyttää lausuntoon sisältyviä kokonaisuuksia, tai lausunnosta saa keskeisistä asioista väärän käsityksen, tai lausunnosta puuttuu jokin oleellinen tieto. Lapsen toimintakyky ei kehity lapsen edellytysten mukaisesti. Sekundaaristen ongelmien lisääntynyt riski.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Johtaminen
- Tiedonhallinta ja oppiminen
- Terveiden edistäminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

Valmistautuminen lausunnon tekemiseen

- Lausunnossa tarvittavat keskeiset anamnestiset tiedot, tutkimustulokset ja jatkotoimenpiteet on koottu ja ymmärretty riittävän hyvin

Lausunto sisältää ymmärrettävästi ja kiteytetysti keskeiset tiedot

- Anamneesista
- Lapsen vanhempien näkemyksistä, huolenaiheista ja ajankohtaisista muutostoiveista
- Varhaiskasvatuksen, koulun ja kuntouttajien palautteista
- Muun työryhmän tutkimustuloksista, kun lausunto perustuu moniammatilliseen arvioon
- Kuntoutussuunnitelmasta, suosituksista ja muista jatkotoimenpiteistä
- Lausunnon lopussa on lyhyt yhteenveto, joka kiteyttää kokonaisuuden
- Jakelusta

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Vähintään kymmenen lausunnon sisältö käsitellään yhdessä ohjaajan kanssa.

Vähintään kaksi ohjaajan kanssa käsiteltävää lausuntoa koskee lapsia, joiden tutkimista ohjaaja on ollut seuraamassa.

Arviointimenetelmät

Erikoistuvan oma arvio lausunnosta (sisältö ja mahdolliset muutostarpeet)

Ohjaaja arvioi erikoistujan lausunnon sisällön

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakson päättymiseen mennessä

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA24 Kielihäiriön etiologiset tutkimukset ja jatkoselvittelyt

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatrian tutkimuskokonaisuus

Lyhyt kuvaus

Erikoistuva osaa arvioida puhe- ja kielihäiriöisen lapsen etiologisten tutkimusten ja muiden jatkoselvittelyiden tarvetta, ja osaa toimia saatuaan tiedon poikkeavasta löydöksestä

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva osaa ydinasiat puhe- ja kielihäiriöisen lapsen (jonka diagnoosi on Kehityksellinen kielihäiriö) tyypillisistä somaattisista löydöksistä ja toimintakyvyn kehittymisestä, ja osaa soveltaa näitä tietoja lasta tutkiessaan ja saadessaan tiedot moniammatillisen työryhmän tutkimustuloksista
- Osaa tarvittaessa konsultoida erikoislääkäreitä neuvojen ja ohjeiden saamiseksi
- Erikoistuva havaitsee ja tunnistaa kielihäiriöisen lapsen yleisiin löydöksiin verrattuna poikkeavat löydökset ja havainnot oman kliinisen tutkimuksensa, anamnestisten tietojen, palautteiden ja/tai muun työryhmän tutkimustulosten perusteella, ja tunnistaa etiologisten tutkimusten tekemisen tarpeen

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Kehityshäiriön aiheuttaja ei selviä koska etiologisia tutkimuksia ei tehdä. Aiheuttavan tekijän hoito ja hoidon vaikutukset lapsen toimintakyvyn kehittymiseen ja/tai terveyteen eivät toteudu.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Yhteistyötaidot
- Tiedonhallinta ja oppiminen
- Johtaminen
- Terveyden edistäminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva osaa tehdä somaattisen ja neurologisen statusksen
- Erikoistuva tunnistaa yleisimmät poikkeavat löydökset somaattisessa ja neurologisessa statussessa
- Erikoistuva osaa harkita tarvittavien jatkotutkimusten (etiologiset tutkimukset ja konsultaatiot) tarvetta kliinisen tutkimuksen, anamnestisten tietojen, lähetetietojen ja palautteiden sekä moniammatillisen työryhmän tutkimustulosten perusteella
- Erikoistuva osaa valita tarkoituksenmukaiset etiologiset tutkimukset ja konsultaatiot
- Erikoistuva osaa perustella vanhemmille lisäselvittelyjen tarpeen
- Erikoistuva osaa tulkita lisäselvitysten tulokset, osaa kertoa niistä vanhemmille asianmukaisella tavalla, ja osaa keskustella vanhempien kanssa löydösten merkityksestä

- Erikoistuva osaa tehdä tarvittavat tiedot sisältävän lähetteen perinnöllisyyslääkärin konsultaatioon

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Etiologisten tutkimusten tai muiden lisäselvittelyiden tekemisen tarpeesta keskustelu, kun erikoistuva on ollut seuraamassa erikoislääkärin vastaanottoa, tai kun erikoislääkäri on ollut seuraamassa erikoistuvan vastaanottoa.

Erikoistuvan keskustelu ohjaajan kanssa etiologisten tutkimusten ja/tai muiden jatkoselvittelyjen tarpeesta erikoistuvan vastaanottokäynnin tai kuntoutusneuvottelun jälkeen.

Purkukeskustelu erikoistuvan kerrottua ja keskusteltua lapsen vanhempien kanssa etiologisten tutkimusten tuloksista. Mahdollisuuksien mukaan ohjaaja on seuraamassa erikoistujan ja vanhempien välistä keskustelua.

Purkukeskustelu lähetteen sisällöstä, kun erikoistuvan tekemää lähetettä jatkoselvittelyyn toiseen kliniseen yksikköön ei ole hyväksytty.

Arviointimenetelmät

Erikoistujan oma arviointi, ja ohjaajan arviointi.

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Koejakson päättymiseen mennessä

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA25 Lapsen vaativa foniatrinen tutkimus

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatrinen tutkimuskokonaisuus

Lyhyt kuvaus

Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen kliininen arviointi, tutkimustulosten tulkinta ja keskustelu lapsen vanhempien kanssa vaativan vastaanottokäynnin aikana

Määritelmä ja rajoitukset

- EPAssa 21 (kielihäiriöisen lapsen foniatriin tutkimus) todetun lisäksi:
- Erikoistuva tunnistaa kielihäiriöisyyden ja muut kehitykselliset haasteet (ADHD, aistisäätelypoikkeavuudet, tunne-elämän ja käyttäytymisen haasteet) vaikeasti arvioitavissa kokonaistilanteissa
- Kun tutkittavan lapsen vanhempien näkemykset poikkeavat selvästi erikoistuvan näkemyksistä, erikoistuva osaa keskustella kokonaisuudesta vanhempien kanssa vanhempien näkemyksiä kuunnellen ja kunnioittaen. Vanhemmat kokevat tulevansa kuulluiksi, ja vanhemmat kokevat, ettei heidän arvomaailmaansa kyseenalaisteta.

- Erikoistuva osaa suunnitella ja sopia haastavissa tilanteissa jatkotoimenpiteistä vanhempien kanssa. Optimaalisessa tilanteessa erikoistuva saa lapsen tilanteesta keskustelun myötä vanhemmat ymmärtämään mistä on kyse ja miksi lapsen tutkimuksia ja seuranta kannattaa jatkaa.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Virheellisen kokonaistilanteen tulkitsemisen vuoksi lapsi ei saa tarkoituksenmukaisia jatkotoimenpiteitä, ja lapsen toimintakyky kehittyy selvästi lapsen omia edellytyksiä heikommin. Sekundaaristen ongelmien riski kasvaa.

Vanhemmat eivät tuo lasta enää tutkimuksiin, koska vanhemmat eivät koe tullessa kuulluksi ja arvostetuiksi, tai vanhemmat eivät ole saaneet riittävästi tietoa siitä miksi tutkimuksia ja seuranta kannattaa jatkaa. Lapsen toimintakyky kehittyy merkittävästi lapsen edellytyksiä heikommin, ja sekundaaristen ongelmien riski kasvaa.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Yhteistyötaidot
- Ammatillisuus
- Johtaminen
- Terveyden edistäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Kuten EPAssa 21 (kielihäiriöisen lapsen foniatriin tutkimus)

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Kuten EPAssa 21 (kielihäiriöisen lapsen foniatriin tutkimus) ja sen lisäksi:
- Mahdollisuuksien mukaan järjestetään niin, että erikoistuva seuraa ohjaajan toimintaa haastavassa tutkimustilanteessa, ja ohjaaja seuraa erikoistuvan toimintaa haastavassa tutkimustilanteessa
- Toteutuneiden haastavien tutkimustilanteiden purkukeskustelut

Arviointimenetelmät

Potilastapauskeskustelut ja purkukeskustelut

Erikoistuvan oma arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

2,5 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA26 Vaativa kuntoutusneuvottelu

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatriinen tutkimuskokonaisuus

Lyhyt kuvaus

Moniammatillisen työryhmän osana tutkimustuloksista kertominen ja keskustelu lapsen vanhempien kanssa, kuntoutussuunnitelmasta ja muista jatkotoimenpiteistä sopiminen haastavassa tilanteessa; vaativan kuntoutusneuvottelun johtaminen

Määritelmä ja rajoitukset

EPAssa 22 todetun lisäksi:

Erikoistuva osaa johtaa vaativan kuntoutusneuvottelun siten, että neuvottelun rakenne on mielekäs.

Kun tutkitun lapsen vanhempien näkemykset poikkeavat selvästi työryhmän näkemyksistä, erikoistuva osaa osana moniammatillista työryhmää keskustella kokonaisuudesta vanhempien kanssa vanhempien näkemyksiä kuunnellen ja kunnioittaen. Vanhemmat kokevat tulevansa kuulluiksi, ja vanhemmat kokevat ettei heidän arvomaailmaansa kyseenalaisteta.

Haastavissa tilanteissa erikoistuva osaa osana moniammatillista työryhmää suunnitella ja sopia jatkotoimenpiteistä vanhempien kanssa. Optimaalisessa tilanteessa erikoistuva ja muu työryhmä saavat lapsen vanhemmat ymmärtämään mistä on kyse ja miksi lapsen tutkimuksia ja seurantaa kannattaa jatkaa.

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Vanhemmat eivät tuo lasta enää tutkimuksiin, koska vanhemmat eivät koe tullessa kuulluksi ja arvostetuiksi, tai vanhemmat eivät ole saaneet riittävästi tietoa siitä miksi tutkimuksia ja seurantaa kannattaa jatkaa. Lapsen toimintakyky ei kehity lapsen omien edellytysten mukaisesti, ja sekundaaristen ongelmien riski kasvaa.

Lapsi ei saa tarvitsemaansa kuntoutusta, joten toimintakyky ei kehity lapsen edellytysten mukaisesti. Sekundaaristen ongelmien lisääntynyt riski.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Yhteistyö
- Ammatillisuus
- Toiminnanohjaus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- EPAssa 22 (Kuntoutusneuvottelu) todetun lisäksi:
- Keskimääräistä pidempi moniammatillisen työryhmän keskustelu kuntoutusneuvotteluun valmistauduttaessa, kun tiedossa on vaativa kuntoutusneuvottelu
- Vaativan kuntoutusneuvottelun jälkeen purkukeskustelu moniammatillisen työryhmän kanssa

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Keskimääräistä pidempi moniammatillisen työryhmän keskustelu kuntoutusneuvotteluun valmistauduttaessa, kun tiedossa on vaativa kuntoutusneuvottelu
- Vaativien kuntoutusneuvotteluiden jälkeen purkukeskustelut moniammatillisen työryhmän kanssa

- Vaativien kuntoutusneuvotteluiden jälkeen purkukeskustelut ohjaajan kanssa (vähintään 8)
- Mahdollisuuksien mukaan erikoistuva seuraa kolme kertaa ohjaajan vetämää vaativaa kuntoutusneuvottelua, ja ohjaaja seuraa kolme erikoistuvan vetämää vaativaa kuntoutusneuvottelua

Arviointimenetelmät

- Mahdollisuuksien mukaan ohjaaja seuraa erikoistuvan vetämää vaativaa kuntoutusneuvottelua; purkukeskustelu ohjaajan kanssa vaativan kuntoutusneuvottelun jälkeen
- Oma arviointi
- Ohjaaja arvioi vaativien kuntoutusneuvottelujen jälkeen tehtyjä lausuntoja
- Kuntoutusneuvotteluun osallistuneen työryhmän strukturoitu arvio erikoistuvan osaamisesta kuntoutusneuvottelun aikana (vähintään 3)

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

2,5 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA27 Foniatriin lausunto kielihäiriöisestä lapsesta vaativassa tilanteessa

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatriin tutkimuskokonaisuus

Lyhyt kuvaus

Lausunto sisältää keskeiset anamnestiset tiedot ja tutkimustulokset, kokonaisuuden ymmärrettävän ja kiteytetyn tulokinnan sekä selkeästi esitetyt jatkotoimenpiteet

Määritelmä ja rajoitukset

- EPA 23:ssa (Foniatriin lausunto) todetun lisäksi:
- Erotusdiagnostisesti haastavassa tilanteessa erikoistuva osaa kiteyttää lausuntoon lyhyesti ja selkeästi lapsen keskeiset toimintakyvyn puutteet ja diagnoosin perusteet
- Kun tutkittavan lapsen vanhempien näkemykset poikkeavat selvästi erikoistuvan tai moniammatillisen työryhmän näkemyksistä, erikoistuva osaa kiteyttää lausuntoon lyhyesti vanhempien näkemykset, odotukset ja muutostoiveet vanhempien näkemyksiä kunnioittaen.
- Erikoistuva osaa perustella lausunnon lyhyesti ja selkeästi diagnoosin ja suositeltujen jatkotoimenpiteiden perusteet
- Optimaalisessa tilanteessa lausunnon myötä vanhemmat ymmärtävät paremmin mistä on erikoistuvan /työryhmän näkemyksen mukaan kyse, ja miksi lapsen tutkimuksia ja seurantaa kannattaa jatkaa

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Lausunnosta saa keskeisestä/keskeisistä asioista väärän käsityksen, tai lausunnosta puuttuu oleellinen tieto. Suositellut jatkotoimenpiteet, tai osa niistä, eivät sen vuoksi toteudu. Lapsen toimintakyky ei kehity lapsen omien edellytysten mukaisesti, ja sekundaaristen ongelmien riski kasvaa.

Lapsi ei saa tarvitsemaansa kuntoutusta, joten toimintakyky ei kehity lapsen edellytysten mukaisesti. Sekundaaristen ongelmien lisääntynyt riski.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutusosaaminen
- Ammatillisuus
- Johtaminen
- Tiedonhallinta ja oppiminen
- Terveiden edistäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- EPAssa 23 todetun lisäksi:
- Haastavan kokonaisuuden tarkoituksenmukainen huomiointi lausunnon tekemiseen valmistautuessa
- Haastavaa kokonaisuutta tulkittaessa tarvittaessa keskustelu ohjaajan kanssa
- Lausunto sisältää ymmärrettävästi ja kiteytetysti keskeiset tiedot kokonaisuuden haastavuudesta huolimatta
- Vanhempien mahdollisia kriittisiä näkemyksiä lausuntoon kuvattaessa tarvittaessa keskustelu ohjaajan kanssa

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

Erikoistuva käsittelee ohjaajan kanssa vähintään kymmenen haastavaan kokonaisuuteen liittyvä lausuntoa

Arviointimenetelmät

Erikoistuva arvioi kirjoitetun lausuntonsa sisällön

Ohjaaja arvioi erikoistujan lausunnon sisällön, ja keskustelee sisällöstä erikoistujan kanssa

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

2,5 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA28 Monikielisen lapsen tutkiminen ja erotusdiagnostiikka

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatrian tutkimuskokonaisuus

Lyhyt kuvaus

Monikielisen puhe- ja kielihäiriöisen lapsen kliininen tutkimus, tutkimustulosten tulkinta ja keskustelu lapsen vanhempien kanssa

Määritelmä ja rajoitukset

EPAssa 21 todetun lisäksi:

- Erikoistuva on perehtynyt monikielisessä ympäristössä kasvavan lapsen keskimääräiseen puheen ja kielen kehittymiseen

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Kielenoppimisvaikeuden yli- tai alidiagnosointi, ja niiden myötä tarpeettomat tai tarpeettoman laajat jatkotoimet, tai diagnosoimatta ja jatkotoimenpiteittä jäävän kielihäiriöisyyden aiheuttamat haitat

Lapsi ei saa tarvitsemaansa kuntoutusta, joten toimintakyky ei kehity lapsen edellytysten mukaisesti. Sekundaaristen ongelmien lisääntynyt riski.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Tiedonhallinta ja oppiminen
- Terveystyö
- Vuorovaikutustaidot
- Yhteistyötaidot
- Johtaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- EPAssa 21 todetun lisäksi:
- Erikoistuva osaa arvioida kielikohtaisen altistumisen määrän
- Erikoistuva tuntee tulkkipalveluiden käytön periaatteet
- Erikoistuva osaa toimia tulkkiaivusteisesti

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Vähintään kahden erikoistujan tutkittavana ensiarviossa olleen monikielisessä ympäristössä kasvavan lapsen tutkimustuloksista ja jatkotoimenpiteistä keskustelu ohjaajan kanssa ao. tutkimuskäynnin jälkeen (purkukeskustelu välittömästi käynnin jälkeen tai kun erikoistuvan lausunto on kirjoitettu)
- Vähintään kymmenen monikielisessä ympäristössä kasvavan lapsen lähetteen käsittely yhdessä erikoistuvan kanssa

Arviointimenetelmät

- Potilastapauskeskustelut ohjaajan kanssa
- Potilastapauskeskustelun yhteydessä toteutuva erikoistuvan oma ja ohjaajan arviointi
- Monikielisessä ympäristössä kasvavien lasten lähetteen käsittely yhdessä erikoistuvan kanssa

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA29 Puhetta tukevat ja korvaavat kommunikointikeinot (AAC)

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatrian tutkimuskokonaisuus

Lyhyt kuvaus

AAC-keinot puhe- ja kielihäiriöisen lapsen toiminnan, kielellisen ymmärtämisen ja oppimisen tukena

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva ymmärtää mitä AAC-keinot ovat, ja minkälaisissa tilanteissa ja miten käytettyinä ne auttavat kielihäiriöisen lapsen toimintaa, osallistumista ja oppimista
- Erikoistuva tietää milloin AAC-keinoja kannattaa suositella, ja kuinka pitkään niiden käytöstä on kielihäiriöiselle hyötyä

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Lapsi ja lapsen ympäristö eivät käytä AAC-keinoja lapsen tarpeiden ja edellytysten mukaisesti. Lapsen toimintakyky ei kehity lapsen edellytysten mukaisesti eikä lapsi opi uusia asioita omien edellytystensä mukaisesti. Sekundaaristen ongelmien riski kasvaa.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Vuorovaikutustaidot
- Yhteistyötaidot
- Tiedonhallinta ja oppiminen
- Ammatillisuus
- Terveyden edistäminen

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- EPAssa 21 todetun lisäksi:
- Erikoistuva osaa keskustella tutkimustuloksista ja lapsen toimintaa ja osallistumista edistävistä tukitoimista lapsen vanhempien kanssa
- Erikoistuva osaa perustella lapsen vanhemmille miksi AAC-keinoja kannattaa käyttää, ja mitä hyötyä lapselle ja lapsen lähiympäristölle niistä on

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Ohjaaja seuraa erikoistuvan toteuttamaa AAC-keinoista hyötyvän kielihäiriöisen lapsen ensikäyntiä
- AAC-koulutukseen osallistuminen (esim. viittomakurssi, Kaikki keinot käyttöön -ohjaus)
- Tutustuminen Tikoteekkiin ja/tai apuvälineyksikössä toimivaan kuvakommunikaatiokeinojen käytön tarvetta arvioivaan yksikköön
- Mahdollisuuksien mukaan oman potilaan apuvälineyksikkökäyntiin osallistuminen

Arviointimenetelmät

- Oma arviointi
- Potilastapauskeskustelut
- Lausunnoista AAC-keinojen käytön suosittelun arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

Vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus

EPA30 Kielihäiriön vaikeusasteen arviointi ja hoidonporrastus

Arvioitavan kokonaisuuden yläotsikko/kategoria: Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen foniatrian tutkimuskokonaisuus

Lyhyt kuvaus

Puhe- ja kielihäiriöisen lapsen vaikeusasteen arviointi ja hoidonporrastus

Määritelmä ja rajoitukset

- Erikoistuva tietää puhe- ja kielihäiriöisten lasten hoidonporrastuksen yleisperiaatteet
- Erikoistuva osaa arvioida lapsen puhe- ja / tai kielihäiriöisyyden vaikeusasteen

Mahdolliset riskit ja komplikaatiot

Potilas ei ohjaudu hoidon porrastuksen mukaisiin palveluihin tai ei ohjaudu niihin oikea-aikaisesti. Lapsen toimintakyky ei kehity lapsen edellytysten mukaisesti, ja sekundaaristen ongelmien riski kasvaa. Lapsi ei saa häiriön vaikeusasteen mukaista kuntoutusta eikä lapsen toimintakyky sen myötä kehity lapsen edellytysten mukaisesti, ja sekundaaristen ongelmien riski kasvaa.

Keskeiset CanMEDS-osaamisalueet

- Lääketieteellinen osaaminen
- Tiedonhallinta ja oppiminen
- Johtaminen
- Ammatillisuus

Suoritusta koskevat odotukset (tiedot, taidot ja asenteet)

- Erikoistuva osaa lähetetietojen, palautteiden ja tutkimustulosten perusteella arvioida lapsen puhe- ja / tai kielihäiriöisyyden vaikeusastetta riittävän hyvin
- Erikoistuva osaa huomioida hoidonporrastuksen jatkoseurannasta sovittaessa
- Erikoistuva osaa arvioida kielihäiriöisten lasten lähetteistä ja liitteistä ESH-tason lähetekriteerien täyttymisen

- Erikoistuva tietää mitä tutkimuksia kielihäiriöiselle lapselle ohjelmoidaan lähetteen hyväksymisen yhteydessä, ja tietää miten toimitaan, jos lähetettä ei hyväksytä vaan lähete palautetaan (lähettävälle lääkärille ja lapsen vanhemmille tietä lähetteen palauttamiseen perusteista, ja jatkotoimintasuositukset)
- Erikoistuva tietää minkälaiset tiedot tärkeä sisällyttää kielihäiriöisen lapsen lausuntoon erikoissairaanhoidon seurannan päättyessä

Ohjaus- ja harjoittelumenetelmät

- Kielihäiriöisten lasten läheteiden (vähintään 30 lähetettä) käsittely yhdessä ohjaajan kanssa, ja läheteiden hyväksymisen ja palauttamisen perusteista keskustelu
- Potilastapauskeskustelut vähintään 5 kielihäiriöisestä lapsesta, joiden seuranta erikoissairaanhoidossa on päättymässä
- Erikoistujan vähintään kolmen loppulausunnon läpikäynti lapsen seurannan päättyessä

Arviointimenetelmät

- Erikoistuvan osallistuminen läheteiden käsittelyyn
- Oma arvio
- Potilastapauskeskustelut
- Lausuntojen arviointi

Koulutuksen vaihe, jossa yleensä saavutetaan

1,5 vuoden kuluessa koulutuksen alkamisesta (läheteiden käsittelyn osalta viimeistään ennen erikoistumisen päättymistä)

Kirjallisuus

Kts. Foniatrian tenttikirjallisuus